

PIKAOPAS – KUN PISTÄT NPLATE-ANNOKSESI ITSE

Pikaopas on tarkoitettu **aikuispotilaille**, jotka aikovat pistää Nplate-annoksensa itse kotona. Tämän Kotipistoshoidon koulutuspaketin materiaali auttaa sinua saamaan varmuuden siitä, että osaat pistää itse Nplate-annoksesi kotona.

AMGEN®

© 2012 Amgen. All rights reserved.

Nplate_HAT PACK_EU_RMP_v2.0_09-NOV-2017_incl V66_FINLAND_Finnish_v1.0_14-AUG-2018

Kotipistoshoidon koulutuspaketin materiaali

OSA	TARKOITUS
Tämä <i>Pikaopas</i>	Antaa sinulle yleiskuvan kotipistoshoidosta, koulutuksen etenemisestä ja tavoista, joilla voit varmistaa parhaan tuloksen saavuttamisen kotona
<i>Nplate</i> -työskentelyalusta	Alusta, jonka päällä voit valmistella pistoksesi. Käytä alustaa yhdessä <i>Ohjelehtiön</i> ja <i>Pistospäiväkirjan</i> kanssa
<i>Ohjelehtiö – vaihe vaiheelta etenevät ohjeet Nplate-annoksen valmistamisesta ja pistämisestä</i>	Kuvitettu opas annoksen valmistamisesta ja pistämisestä, josta voit vaihe vaiheelta seurata, että toimit oikein ja etenet oikeassa järjestyksessä
<i>Opetusvideo</i>	Vaihe vaiheelta etenevä video annoksen valmistamisesta ja pistämisestä
<i>Pistospäiväkirja</i>	Kirjanen, josta voit tarkistaa koulutuspäivien, pistospäivien ja vastaanottokäyntien ajankohdat, ja johon voit merkitä viikoittaisen annoksesi ja kirjata mahdolliset annoksen valmistukseen tai pistämiseen liittyneet ongelmat.

Ota yhteyttä terveydenhoitohenkilökuntaan, jos sinulla on ITP:hen tai *Nplate*-hoitoon liittyviä kysymyksiä tai huolenaiheita.

Jos havaitset haittavaikutuksia, kerro niistä lääkärille, apteekkihenkilökunnalle tai sairaanhoitajalle. Voit ilmoittaa haittavaikutuksista myös suoraan (ks.yhteystiedot alla). Ilmoittamalla haittavaikutuksista voit auttaa saamaan enemmän tietoa tämän lääkevalmisteen turvallisuudesta.

www-sivusto: www.fimea.fi

Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus Fimea

Lääkkeiden haittavaikutusrekisteri

PL 55

00034 FIMEA

Sisällys

NPLATE® ITP:N HOIDOSSA (LYHYT KATSAUS)

4

- Miksi ITP-potilaiden trombosyyttiarvot laskevat
- Kuinka Nplate auttaa elimistöä tuottamaan enemmän verihiutaleita

NPLATE-HOITO

5

- Oikea annos oikeaan aikaan
- Mahdolliset haittavaikutukset
- ITP-oireiden uusiutuminen

KUINKA OPIT PISTÄMÄÄN ANNOKSET ITSE

6

KOTIPISTOSHOIDON NELIVAIHEINEN KOULUTUSOHJELMA

7

TARKISTUSLISTA

8

Ennen koulutukseen osallistumista olet varmaan jo pohtinut joitakin alla olevia asioita ja halunnut keskustella niistä terveydenhoitohenkilökunnan kanssa. Niitä kaikkia käsitellään perusteellisesti koulutuksen yhteydessä. Jos olet vielä sen jälkeen epävarma joistakin asioista, keskustele niistä terveydenhoitohenkilökunnan kanssa, kunnes olet varma, että osaat valmistaa ja pistää Nplate-annoksesi itsenäisesti ilman terveydenhoitohenkilökunnan apua. Varmista myös, että terveydenhoitohenkilökunta täyttää Pistospäiväkirjaasi kohdan ”Jos tarvitset apua ...”.

Ali- tai yliannostelu

Nplaten virheellinen säilytys

Likainen työtaso

Luer lock -liitännän likaantuminen

Ruiskun huono kiinnitys

Pistoskohta jäänyt puhdistamatta

Nplate® ITP:n hoidossa (lyhyt katsaus)

Miksi ITP-potilaiden trombosyyttiarvot laskevat

Aikuisten ITP eli immunologinen (idiopaattinen) trombocytopeeninen purppura on niin kutsuttu autoimmuunisairaus. Autoimmuunisairauksissa elimistön omat puolustusmekanismit (immuunijärjestelmä) hyökkäävät jotakin normaalia, tervettä elimistön osaa vastaan. ITP-potilaiden immuunijärjestelmä hyökkää terveitä verihiutaleita eli trombosyyttejä vastaan.

Verihiutaleisiin kohdistuva hyökkäys aiheuttaa ITP-potilaiden elimistössä kaksi asiaa:

- Verihiutaleet tuhoutuvat paljon normaalia nopeammin, jolloin niiden määrä pienenee ja tärkeä verihiutaleiden tuotantoa lisäävä aine elimistössä vähenee.
- Verihiutaleita muodostavat solut vaurioituvat, jolloin jokainen solu tuottaa vähemmän verihiutaleita kuin terveet solut tuottaisivat.

Kuinka Nplate auttaa elimistöä tuottamaan enemmän verihiutaleita

Nplate lisää verihiutaleiden määrää ITP-potilaan elimistössä ja pienentää näin verenvuotojen vaaraa. Nplaten vaikutus perustuu siihen, että se jäljittelee elimistön normaaleja verihiutaleita muodostavia mekanismeja.

Nplate kuuluu niin kutsuttuihin *TPO-reseptorin agonisteihin*. TPO (trombopoietiini) on elimistön tuottama aine, joka kiihdyttää verihiutaleiden muodostumista luuytimessä. TPO-reseptorin agonistit ovat lääkkeitä, jotka lisäävät elimistön tuottamien verihiutaleiden määrää samalla tavoin kuin elimistön oma trombopoietiini.

Nplate-hoito

Oikea annos oikeaan aikaan

OIKEA ANNOS	OIKEA AIKA
<p>Nplaten vaikutusmekanismin vuoksi jo hyvin pienillä annoksilla on voimakas vaikutus verihiutaleiden määrään. Siksi on tärkeää, että saat täsmälleen oikean annoksen jokaisella hoitokerralla.</p> <p>Varmista, että pistät juuri sen annoksen, jonka lääkäri on määrännyt.</p>	<p>On tärkeää, että et jätä yhtään Nplate-annosta väliin. Jos olet unohtanut pistää annoksesi, ota heti yhteyttä lääkäriin, jotta saat ohjeet, milloin seuraava annos pitäisi pistää.</p> <p>Keskustele ensin lääkärin kanssa, jos jostain syystä haluat lopettaa Nplate-hoidon. Nplate-hoitoa ei saa lopettaa ilman lääkärin neuvoja ja opastusta.</p> <p>Säännöllinen pistosaikataulu on tärkeä, myös silloin kun olet matkoilla.</p>

Mahdolliset haittavaikutukset

Kuten kaikki lääkkeet, myös Nplate voi aiheuttaa haittavaikutuksia. Päänsärkyä esiintyy hyvin yleisesti, jopa useammalla kuin yhdellä potilaalla kymmenestä. Jokaisessa Nplate-pakkauksessa on pakkausseloste, jossa on täydellinen luettelo haittavaikutuksista. Kerro terveydenhoitohenkilökunnalle, jos havaitset haittavaikutuksia. Lue pakkausselosteesta lisätietoja mahdollisista haittavaikutuksista, ja keskustele kaikista sinua askarruttavista kysymyksistä lääkärin kanssa.

ITP-oireiden uusiutuminen

Ota heti yhteyttä lääkäriin, jos sinulla on oireita, joiden epäilet johtuvan liian pienestä verihiutalemäärästä. Lääkäri saattaa määrätä verikokeita saadakseen selville, onko Nplaten tehon heikkenemiselle jokin selkeä syy. Nplate-annostasi voidaan joutua muuttamaan. Jos näin tapahtuu, et voi pistää itse Nplatea kotona ennen kuin annos on vakiintunut.

Kuinka opit pistämään annokset itse

Terveystieteiden tutkimuskeskus opettaa sinua valmistamaan ja pistämään Nplate-annoksesi itse. Koulutus on nelivaiheinen – näitä vaiheita kuvataan seuraavalla sivulla.

Muista merkitä koulutusaikataulu *Pistospäiväkirjaasi*

Ennen kuin aloitat Nplate-annosten pistämisen kotona, sinun on oltava täysin varma siitä, että osaat valmistaa ja pistää viikoittaisen Nplate-annoksesi itsenäisesti. Koulutukseen kuuluu neljä vaihetta, mutta on hyvin yksilöllistä, kuinka paljon aikaa Nplate-annoksen valmistamisen ja pistämisen oppiminen vaatii. Tärkeintä on, että voit luottaa täysin siihen, että osaat valmistaa ja pistää annoksesi itsenäisesti ilman terveydenhoitohenkilökunnan apua.

Kotipistoshoiton nelivaiheinen koulutusohjelma

Koulutus koostuu neljästä vaiheesta, jotka on kuvattu alla olevassa taulukossa. Sinun on käytävä verikokeissa neljän viikon välein sen jälkeen, kun olet alkanut pistää Nplate-annoksesi itse kotona.

VAIHE 1

Terveydenhoitohenkilökunta näyttää sinulle, kuinka Nplate-annos valmistetaan ja pistetään

Kouluttaja käyttää apuna *Nplate-työskentelyalustaa* ja *Ohjelehtiötä* ja käy läpi annoksen valmistamisen ja pistämisen kaikki vaiheet aivan samalla tavoin kuin sinun on tarkoitus tehdä, kun pistät itse annoksesi kotona. Saat Nplate-annoksesi tällä kerralla.

Terveydenhoitohenkilökunta täyttää *Pistospäiväkirjaasi* kohdan "Jos tarvitset apua ...", että tiedät, kehen voit ottaa yhteyttä, jos sinulla on kysyttävää.

VAIHE 2

Valmistat ja pistät Nplate-annoksesi terveydenhoitohenkilökunnan valvonnassa

Terveydenhoitohenkilökunta seuraa, kun valmistat ja pistät oikean Nplate-annoksen.

Ennen kuin saat aloittaa annosten pistämisen kotona, kouluttaja tarkistaa, että osaat valmistaa ja pistää oikean Nplate-annoksen itsenäisesti ilman apua.

Voit joutua toistamaan tämän vaiheen useita kertoja, kunnes sekä sinä että kouluttaja olette täysin varmoja, että osaat pistää Nplate-annoksesi itse.

VAIHE 3

Valmistat ja pistät Nplate-annoksesi itse kotona

Valmistat ja pistät itse Nplate-annoksesi kotona. Ilmoita terveydenhoitohenkilökunnalle, jos sinulla oli ongelmia, jos pistit väärän annoksen tai jos sinulla on huolenaiheita.

Jotta tämä vaihe sujuisi mahdollisimman joustavasti, merkitse muistiin päivä ja päivämäärä, jolloin aiot ensimmäisen kerran pistää Nplate-annoksesi kotona. Kirjoita päivä ja päivämäärä *Pistospäiväkirjaasi*.

Vaihe 4: Käy verikokeissa 4 viikon välein sen jälkeen, kun olet aloittanut Nplate-annosten pistämisen kotona. Kun menet ensimmäisen kerran verikokeisiin 4 viikon kuluttua, sinun on näytettävä terveydenhoitohenkilökunnalle, että osaat valmistaa ja pistää Nplate-annoksesi oikein.

Tarkistuslista

Käy tämä tarkistuslista läpi aina, kun pistät Nplate-annoksesi.

✓ Oikeat vaiheet	Seuraa vaiheittain eteneviä valmistus- ja pistosohjeita <i>Ohjelehtiöstä</i> .
✓ Oikeat tarvikkeet	Tarkista <i>Nplate-työskentelyalustan</i> avulla, että sinulla on kaikki tarvittavat välineet. Tarkista myös, ettei Nplate-injektiopullon viimeinen käyttöpäivämäärä ole vielä mennyt.
✓ Nplaten oikea säilyttäminen	Nplate on säilytettävä kylmässä ja valolta suojattuna. Säilytä Nplatea jääkaapissa (ei pakastimessa) alkuperäisessä pakkauksessaan. Tämä lääke voidaan ottaa jääkaapista huoneenlämpöön (enintään 25 °C) ja säilyttää huoneenlämmössä enintään 30 vuorokautta.
✓ Oikea Nplate-annos	Pienetkin Nplate-annokset vaikuttavat verihiutaleiden tuotantoon. Siksi sinun on otettava täsmälleen oikea annos – muista varmistaa aina, että pistät juuri sen annoksen, jonka lääkäri on määrännyt. Lääkäri kertoo sinulle oikean annoksesi. Tämä annos merkitään myös <i>Pistospäiväkirjaasi</i> . Ota heti yhteyttä lääkäriin, jos pistät liian pienen tai liian suuren Nplate-annoksen. Käytä yhteystietoja, jotka terveydenhoitohenkilökunta on merkinnyt Pistospäiväkirjasi kohtaan "Jos tarvitset apua ...".
✓ Puhtaus	Puhtaat kädet: pese kädet vedellä ja saippualla ja kuivaa ne huolellisesti puhtaalla pyyhkeellä ennen kuin aloitat Nplate-annoksen valmistamisen ja pistämisen. Puhdas työtaso: puhdista <i>Nplate-työskentelyalusta</i> desinfiointipyyhkeellä ennen kuin keräät tarvikkeet sen päälle. Puhtaat työvälineet: Nplate-pistospakkauksen kaikki tarvikkeet, joita tarvitset annoksen valmistamiseen ja pistämiseen, ovat puhtaita ja steriilejä. Jotta tarvikkeet pysyvät steriileinä, ota ne pois pakkauksesta vasta sitten, kun ohjeissa (esim. <i>Ohjelehtiössä</i>) kehoitetaan tekemään niin, ja pidä niitä ilmassa, kun valmistelet ne käyttökuntoon. Puhdas iho: puhdista pistoskohta uudella desinfiointipyyhkeellä juuri ennen kuin pistät Nplate-annoksen.
✓ Tiiviit liitokset	Noudata huolellisesti ohjeita ja koulutuksessa annettuja neuvoja, kun liität pistospakkauksen osia toisiinsa. Kun kierrät ruiskua kiinni injektiopulloon, saatat tuntea kevyen vastuksen, mutta kun kierrät neulan kiinni ruiskun kärkeen (Luer lock), sinun on käytettävä enemmän voimaa.
✓ Neulojen ja injektiopullojen hävittäminen	Hävitä käytetyt neulat, ruiskut ja injektiopullot asianmukaiseen turvalliseen keräysastiaan.